

Η ζωή του Ανδρέα Ζιαρτίδη

Ο Ανδρέας Ζιαρτίδης γεννήθηκε στις 12 Μαΐου του 1919 στο τότε προάστιο της Λευκωσίας των Αγ. Ομολογητών από οικογένεια φτωχή. Ο πατέρας υπηρέτησε σαν μάγειρας και τραπεζοκόμος σε διάφορα αγγλικά σπίτια μεταξύ των οποίων και στο Κυβερνείο. Στην οικογένεια γεννήθηκαν δύο ακόμα αδελφοί και μια αδελφή. Φτωχή οικογένεια αλλά σφιχτοδεμένη, χωρίς προβλήματα σχέσεων και αυτό επέδρασε θετικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών. Στεγαστικές συνθήκες πολύ δύσκολες. Ένα δωμάτιο, αμαρμάρωτο και ασουβάτιστο για να μένουν 7 πρόσωπα (μητέρα, πατέρας, 4 παιδιά και γιαγιά). Μια μικρή κουζίνα κτισμένη κι αυτή με πλιθάρια, αγύψωτη, αμαρμάρωτη, δίχως παραθυρόφυλλα, εκτεθειμένη τον χειμώνα στο κρύο. Τουαλέττα έξω στην αυλή κτισμένη από σανίδια και τενκεέςδες.

Τους γονείς, τόσο τη μάνα όσο και τον πατέρα διέκρινε ένα πάθος να μορφώσουν τα παιδιά τους. Ο Ανδρέας μπήκε στο Δημοτικό Σχολείο των Αγ. Ομολογητών κατά το σχολικό έτος 1924-1925. Ήταν ένα εφτατάξιό Δημοτικό. Μια αίθουσα μ' ένα δάσκαλο για καμιά ενεννηνταριά μαθητές. Ευτύχησε να έχει ένα δάσκαλο από τους άριστους εκείνης της εποχής, το Δήμο Στεφανίδη.

Αποφοίτησε από το Δημοτικό σαν ο άριστος όλων των 7 χρόνων, πήρε το μετάλλιο για τον καλύτερο βαθμό και το βραβείο για την καλύτερη Έκθεση Ιδεών.

Μπήκε στην πρώτη τάξη του Παγκυπρίου Γυμνασίου κατά το σχολικόν έτος 1931-1932. Στο Γυμνάσιο φοίτησε 4 μόνο χρόνια. Άριστος σ' όλες τις τάξεις και αγαπητός τόσο στους συμμαθητές όσο και στους καθηγητές του. Η διακοπή των γυμνασιακών σπουδών του έγινε για οικονομικούς. Ο μισθός των £6.= το μήνα δεν ήταν αρκετός για τη διατροφή και για την πληρωμή τριών σχολικών εισιτηρίων, του μεγαλύτερου αδελφού και της μικρότερης αδελφής. Ήταν μια δύσκολη απόφαση για τους γονείς, αλλά πάρθηκε χάρη και στην κατανόηση που έδειξε ο Ανδρέας.

Το Σεπτέμβριο του 1935 πάνει δουλειά σαν κλητήρας (Office Boy) σε παραγγελιοδοχικό γραφείο της Λευκωσίας. Τότε οι κλητήρες του Γραφείου έκαμαν και όλες τις σκληρές δουλειές της επιχείρησης. Ωρες δουλειάς απεριόριστες (από τις 7 το πρωί για το άνοιγμα του Γραφείου, το σκούπισμα και το ξεσκόνισμα μέχρι τις 8 και δυο φορές τη βδομάδα μέχρι τις 10 το βράδυ). Όλη μέρα δουλειά και το βράδυ μετά τις 9 παρακόλουθουσε νυκτερινά μαθήματα αγγλικής γλώσσας. Πέρασε από τον πρώτο χρόνο τις επίσημες εξετάσεις Ordinary. Η εργατικότητα και η προθυμία του στη δουλειά προκάλεε τη συμπάθεια των εργοδοτών του (Σ.Ι. Ευθυμάδης και Βαρολάμ) που τον ενθαρρύνουν και του δίνουν την ευκαιρία επαγγελματικής ανέλιξης. Σε τρία χρόνια δεν είναι πια ο κλητήρας του γραφείου, αλλά ο υπάλληλος.

συνδικαλιστής. Το 1943 με την κατάταξη στο στρατό του Γ.Γ. της ΠΣΕ Α. Φάνη, εκλέγεται Γ.Γ. της ΠΣΕ. Σ' αυτό το αξίωμα επανεξελέγη σ' όλα τα συνέδρια της ΠΣΕ ΠΕΟ μέχρι το 1987 όταν ο ίδιος δεν απεδέχθη υποψηφιότητα. Τον διαδέχθηκε ο Π. Δίγκλης αυτός δε με την επιμονή των συνεργατών του εξελέγη πρόεδρος της Ομοσπονδίας.

Όλοι οι μεγάλοι αγώνες της κυπριακής εργατικής τάξης της περιόδου 1940-1990 φέρουν τη σφραγίδα του. Το ίδιο και όλες οι κατακτήσεις των εργαζομένων.

Το Δεκέμβριο του 1939 έγινε μέλος του παράνομου τότε Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου (Κ.Κ.Κ.) και το 1941, με την ίδρυση του ΑΚΕΛ έγινε μέλος. Αναδείχτηκε μέλος της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ και μέλος του Πολιτικού Γραφείου μέχρι την καθάρση του για τους γνωστούς λόγους των διαφωνιών του με την ηγεσία του Κόμματος.

Το 1945 πήρε μέρος στην Α' Παγκόσμια Συνδικαλιστική Συνδιάσκεψη στο Λονδίνο. Εκεί αποφασίστηκε η ίδρυση της Παγόσμιας Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας (ΠΣΟ). Τον ίδιο χρόνο αναδείχτηκε μέλος του Γενικού Συμβουλίου της ΠΣΟ. Με τη δράση που ανέπτυξε μέσα στην Ομοσπονδία έγινε αργότερα μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, του Γραφείου και ένας εκ των αντιπροέδρων.

Από το 1961 και μέχρι το 1986 έπαιρνε μέρος στην ετήσια Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας (ILO).

Το 1960 εξελέγη για πρώτη φορά βουλευτής. Έμεινε μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων συνεχώς για 31 χρόνια. Το 1947-1948 ήταν μέλος της Διασκεπτικής Συνέλευσης που συζητήσε ανεπιτυχώς το συνταγματικό μέλλον της αποικίας της Κύπρου.

Ήταν μέλος του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος από την ίδρυση του το 1948 μέχρι το 1990. Υπηρέτησε σαν μέλος του Συμβουλίου διευθυντών του Κέντρου Παραγωγικότητας.

Όταν το Γενάρη του 1946 η ΠΣΕ εκηρύχθη από το Αποικιακό Δικαστήριο παράνομη για

καλεί τη συμπαθεια των εργοδοτων του (Σ.Ι. Ευθυμιάδης και Βαρλαάμ) που τον ενθαρρύνουν και του δίνουν την ευκαιρία επαγγελματικής ανέλιξης. Σε τρία χρόνια δεν είναι πια ο κλητήρας του γραφείου, αλλά ο υπάλληλος.

Η επαφή του με την εργασία και τον κόσμο της εργασίας μαζί με τις εργατικές συνθήκες εκείνης της εποχής (1935-1940) και το αίσθημα της πικρίας που του προκάλεσε η αναγκαστική διακοπή των γυμνασιακών του σπουδών συνέβαλαν στη διαμόρφωση του προοδευτικού, επαναστατικού και ταυτόχρονα ανθρώπινου χαρακτήρα του. Μελετώντας κάμνει την πρώτη επαφή του με τις ιδέες του εργατικού κινήματος. Τον Μάρτη του 1937 παίρνει μέρος στην ιδρυτική συνέλευση του Συνδέσμου Ιδιωτικών Υπαλλήλων, που σήμερα φέρει το όνομα, Ένωση Εμπορικών και Βιομηχανικών Εργατοϋπαλλήλων. Το Γενάρη του 1939 γίνεται μέλος της επιτροπής του Συνδέσμου. Το Νοέμβριο του 1941 πρωτοστατεί με άλλους πρωτοπόρους συνδικαλιστές στην οργάνωση και σύγκληση της Β' Παγκύπριας Συντεχνιακής Συνδιάσκεψης η οποία αποφασίζει και ιδρύει την Παγκύπρια Συντεχνιακή Επιτροπή (Π.Σ.Ε.). Εκλέγεται μέλος του Γενικού Συμβουλίου και της Γραμματείας της ΠΣΕ. Το 1942 εκλέγεται Γραμματέας του Επαρχιακού Τμήματος της ΠΣΕ στη Λευκωσία. Από τότε εγκατέλειψε την επαγγελματική του σταδιοδρομία σαν εργατοϋπάλληλος και έγινε επαγγελματίας

Σώματος από την ίδρυση του το 1948 μέχρι το 1990. Υπήρξε σαν μέλος του Συμβουλίου διευθυντών του Κέντρου Παραγωγικό-τητας.

Όταν το Γενάρη του 1946 η ΠΣΕ εκηρύχθη από το Αποικιακό Δικαστήριο παράνομη για τη δράση της ενάντια στον αποικισμό και την Εθνική αποκατάσταση της Κύπρου, ο Ζιαρτίδης καταδικάστηκε σε 18μηνη φυλάκιση μαζί με άλλα στελέχη της οργάνωσης.

Όταν το 1955 η αποικιακή κυβέρνηση προέβη σε αθρόες συλλήψεις ηγετικών στελεχών της Αριστεράς διέφυγε τη σύλληψη παρ' όλο ότι είχε εκδοθεί ένταλμα για τη σύλληψή του. Είχε φύγει δύο μέρες νωρίτερα για το εξωτερικό για συνδικαλιστική και πολιτική δουλειά. Απαγορεύτηκε η επιστροφή του στην Κύπρο και έμεινε εξορία για 18 μήνες στην Αυστρία και το Λονδίνο.

Το 1990 πρωτοστάτησε στην ίδρυση του ΑΔΗΣΟΚ. Με τη συνένωση ΚΕΔ-ΑΔΗΣΟΚ και τη δημιουργία των Ενωμένων Δημοκρατών το Δεκέμβρη του 1996 εκλέγεται μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου του Κινήματος.

Ύστερα από μια φιλία μερικών χρονών με την Ιουλία (Κιούλα) Χρυσοστόμου από τη Λάρνακα, το Γενάρη του 1945, αποφάσισαν να ενώσουν τη ζωή τους. Η Κιούλα στάθηκε δίπλα στον Ζιαρτίδη σαν καλή σύζυγος και καλή συναγωνίστρια. Ευτύχησαν να έχουν τρεις κόρες, την Μάρω Ρούσου, την Χρύσω Κονή και την Ηλέκτρα Φανοπούλου που τους χάρισαν 6 εγγόνια. Τρία αγόρια και τρία κορίτσια.